

Andreja Hazabent
Učiteljica angleščine in nemščine
OŠ Danile Kumar, Ljubljana

**Recenzija učbeniškega kompleta za angleščino
kot prvi tuji jezik v sedmem razredu devetletne osnovne šole
PROJECT 3, 3. izdaja**

Učbenik: Hutchinson, Tom, 2008. Project 3. Third edition. Oxford: Oxford University Press.

Delovni zvezek: Hutchinson, Tom, 2008. Project 3. Third edition. Oxford: Oxford University Press.

Priročnik za učitelje: Hutchinson, Tom, 2008. Project 3. Third edition. Oxford: Oxford University Press.

Ljubljana, marec 2017

PROJECT 3 THIRD EDITION vsebinsko, jezikovno in organizacijsko nadaljuje, kar sta zasnovala že *Project 1* in *Project 2*. Namenjen je učencem, ki že znajo izražati svoj vsakdan, trenutno situacijo, opisovati pretekle dogodke ter predstaviti namere v prihodnosti.

Glede na določeno težavnostno jezikovno stopnjo, način obravnave jezikovnih struktur, tematska področja, medkulturnih in medpredmetnih vsebin, kakor tudi možnosti za razvijanje nacionalnih vsebin ugotovimo, da je učbenik usklajen z Učnim načrtom za prvi tuji jezik (angleščina) v devetletni osnovni šoli (v nadaljevanju UN) in je primeren za poučevanje v 7. razredu devetletne osnovne šole.

PROJECT 3 Third edition sestavlja:

- **učbenik (*Student's Book*)**, ki ponuja teme, strukturo jezika in različne aktivnosti za učenca, ki omogočajo jezikovni napredek
- **delovni zvezek (*Workbook*)**, ki je namenjen utrjevanju znanja ter je podpora učbeniku. Vsebuje tudi **CD**, na katerem so zvočni posnetki nekaterih vaj iz delovnega zvezka.
- **učiteljev priročnik (*Teacher's Book*)**, ki se slikovno in vsebinsko pokriva z učbenikom in ima dodane dnevne učne priprave. Vsebuje tudi dodatni **Multi-ROM**, na katerem so dodatni materiali za učitelje;
- **CD s testnimi nalogami za učitelja (*Test Builder*)**; dodatni materiali za uporabo pri pouku z možnostjo kopiranja;
- **DVD**, ki daje podporo kulturnim in medpredmetnim temam z video posnetki in dejavnostmi za učence;
- **audio posnetek besedil** iz učbenika na CDju (***Class CD***) in dodatna gradiva za učitelje na spletu.

UČBENIK

I. Splošni del

Učbenik se začne s kratkih uvodnim ponovitvenim sklopom, ki mu sledi šest tematsko različnih sklopov: Moje življenje, Prihodnost, Čas in kraj, Mesta, Izkušnje, Kaj se dogaja? Vsak tematski sklop pa je nadalje razdeljen na štiri manjše teme, ki se navezujejo na osnovni tematski sklop. Znotraj tematskega sklopa se prepletajo aktivnosti, ki razvijajo besedišče (*vocabulary*), jezikovno pravilnost (*grammar*) ter komunikacijske, bralne, slušne veščine in veščine pisnega sporočanja (*skills*). Temu sledita še dve strani namenjeni uporabi jezika v širšem kontekstu, in sicer kulturna stran (*Culture*) ter stran namenjena medpredmetnim povezavam (*English Across the Curriculum*). V zaključku vsake enote je povzetek vsebine v obliki nalog za preverjanje usvojenega znanja (*Progress check*). Vsaka enota pa se zaključi z aktivnim prispevkom učenca v obliki projekta (*My Project*), ki se vsebinsko nanaša na predelano snov. Za sprostitev, igro, zabavo in tudi nadgradnjo znanja pa je zadnje dejanje enote v obliki pesmi (*Song*).

II. Uresničevanje operativnih ciljev in vsebin

Osnovni cilj pri razvijanju jezikovnih zmožnosti v angleščini je, da učenci postanejo samozavestni, suvereni, spretni in učinkoviti uporabniki angleščine, kar lahko dosežejo preko razvijanja naslednjih veščin:

- Poslušanje in slušno razumevanje
- Branje in bralno razumevanje
- Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje
- Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje

Učbenik *Project 3 third edition* je oblikovan tako, da ponuja možnosti za uresničevanje z Učnim načrtom določenih veščin.

Poslušanje in slušno razumevanje

Znotraj že omenjenih šestih tematskih sklopov se učenci srečujejo z različnimi tipi poslušanja in slušnega razumevanja, ki so praviloma podprti tudi s tekstovno podlago, kateri lahko učenci med poslušanjem sledijo. Postajajo pa slušna besedila vedno bolj zahtevna in vedno več je nalog, kjer besedilne opore ni več, kar je glede na stopnjo znanja nujno.

V prvi vrsti slušna podpora omogoča učencem uvod v novo temo, kjer se predstavi uvodno besedišče. Ta slušna podpora je kljub že višji stopnji znanja angleščine še vedno dobrodošla in za nekatere celo nujna, saj je včasih posnetek lahko edini vir pravilne izgovorjave.

Slušna podpora pa se kot rečeno še vedno pojavlja pri besedilih in stripih oz. foto-zgodbah, ki s tem daje avtonomnost učitelji, da presodi ali je slušna podpora brez besedilne dovolj ali pa učenci morebiti še potrebujejo oboje. Prav tako tak način omogoča enostavnejšo notranjo diferenciacijo, pri čemer šibkejši učenci lahko uporabljajo še besedilno podlago, jezikovno bolj spretni pa skušajo brez nje. Nadalje pa tak način izbire ugodi tudi različnim učnim stilom, kar pomeni, da izrazito slušni učenci ne potrebujejo vizualne podpore, medtem ko izrazito vizualni tipi težko sledijo slušnim del tudi če je njihova stopnja znanja jezika visoka.

Tematski sklop *Introduction* se odpre z dvema slušno podprtima zgodbama (*Kids in Sweet Sue and Smart Alec*), ki pa ju lahko učenci doživijo tudi v video podobi, kar je pravilo tudi v vseh naslednji tematskih sklopih, saj se obe zgodbi nadaljujeta preko celotnega učbenika.

V enoti *My Life* se poslušanje poleg že omenjenega osredotoči predvsem na pridobivanje novih, dodatnih informacij o določeni osebi. Tako učenci poslušajo življenjsko zgodbo pisateljice *Beatrix Potter*, poročanje različnih ljudi o dogodkih preteklega vikenda ter pripovedovanje dekleta o življenju njenega dedka. Vsem posnetkom sledijo naloge usmerjenega slušnega razumevanja različnih tipov (naloge obkroževanja pravih odgovorov, povezovanje ujemajočih vsebin, iskanje ustrezne besede). V zaključku *Revision* pa se pojavi še naloga, kjer učenci zapisujejo podatki o pripovedovanju določene osebe.

Enako kot sta zgodbi (*Kids in Sweet Sue and Smart Alec*) stalnica v vsaki učni enoti, so stalnica tudi pesmi ob koncu enote, ki kljub temu, da ponujajo različne tipe nalog in usmerjajo poslušanje besedil, služijo primarno zabavi ter sprostitvi.

Tematski sklop *The future* ponuja slušno podporo pravilni izgovorjavi novega besedišča ter poslušanje ob slikovni podpori. Ta tematski sklop poleg stalnic ne ponuja več prav veliko usmerjenega poslušanja, saj je večji poudarek na komunikaciji.

V naslednjih tematskih sklopih se vzorec in vloga poslušanja ponavlja, učenci se seznanijo z različnimi situacijami, ki jih poslušajo, kot so: policijsko zasliševanje (*Murder in the library*), dialog med turistom in zaposlenim na informacijah (*Our trip to London*), pripovedovanju sanj

(*The Tailor of Swaffham*) ter izkušnji (*They've been successful*), poslušanje nasvetov in konca zgodbe (*Ashley's camera*).

Kjer je cilj določene vaje v učbenik slušno razumevanje, je le-ta naslovljena z »*Listening*«, srečamo pa tudi urjenje več veščin hkrati, kot na primer »*Listening and Speaking*« ali »*Listening and Writing*« ali zgolj »*Comprehension*«. Takšni naslovi omogočajo večjo preglednost učnih ciljev tako za učitelja kot tudi učenca.

Branje in bralno razumevanje

Predstavljena besedila postanejo v *Project 3 third edition* bolj kompleksna, daljša, vendar še vedno dovolj enostavna, da učenci s predhodno pridobljenim znanjem lahko sledijo prebranemu in razumejo bistvo besedila.

»*Comprehension*« je rdeči znak za razumevanje. Skoraj zmeraj sta tukaj dve vrsti razumevanja – slušno in bralno. Kot že omenjeno, je učiteljeva presoja, čemu bo posvetil pozornost.

Besedila, ki pa se jih učenci lotevajo z branjem pa so foto-zgodbe (*Kids*), strip (*Sweet Sue and Smart Alec*), kulturne strani z različnimi temami (*Families, Transport, Britain, The Big Apple, Heroes and Heroines, Signs*), teme, ki služijo medpredmetnemu povezovanju (*History: early human migration, Science: the solar system, Geography: time zones, History: the plague, Computer studies: safety on the Net, Health: eyes*) in besedila, ki so povezana s celotnim tematskih sklopom. Učenci se znotraj teh srečujejo z različnimi tipi besedil: poročanje in predstavitev lastnega življenja in ljudi, ki nas obdajajo (*My new home, My family*), radijska igra (*star travellers*), vprašalnik (*Your future*), novinarski intervju (*A dangerous situation*), poročilo zasebnega detektiva (*Murder in the library*), časopisni članek (*Young Lifesavers, Making people aware*), potopisno predavanje (*Our trip to London*), zgodba (*The Tailor of Swaffham, Ashley's camera*). Raznolikost besedilnih tipov ponuja širše možnosti, da se učenci seznanijo tudi z raznolikostjo jezika, ki k določenemu stilu pisanja sodi.

Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje

Project 3 third edition uri komunikacijske veščine, ki so jih učenci tekom let pridobivali, sedaj pa so na stopnji, ko jih morajo uporabiti in preiti iz pasivnih govorcev v aktivne govorce angleškega jezika.

Naloge, ki razvijajo govor, so še vedno usmerjene in jezikovno podprte, vendar je tematski prostor vedno širši, vendar še vedno povezan z osebnimi izkušnjami ter doživljanji učencev. Interakcije med učenci so različne narave; opravljanje raziskav, igranje iger, zastavljanje vprašanj, preverjanje razumevanja, itd.

Urjenje govornih veščin, ki je v učbeniku označeno pod »*Speaking*« praviloma pride na vrsto ob koncu učnih ur neke podteme. Aktivnosti pred govorno nalogo omogočijo učencem, da se opremijo z besediščem ter s pravilnimi in primernimi jezikovnimi strukturami, s katerimi lahko izvede dano aktivnost.

Učenci se skozi učbenik urijo v opisovanju ljudi in preteklih dogodkov, razmišljanju o prihodnosti – svoji in družbeni – pri čemer ubesedijo svoja predvidevanja, pripovedovanju zgodb, iskanju in dajanju informacij o pravih smeri poti, poročanju o izkušnjah – svojih in izkušnjah drugih –, igranju vlog, dajanju nasvetov in predstavljanju pravil v šoli in doma.

Razvoj govornega sporočanja na nivoju predstavitev teme pa omogoča »Your Project«, zadnja stran vsakega izmed šestih tematskih sklopov, kjer je naloga učencev, da pripravijo projekt, ki ga morajo nato tudi predstaviti. Učenci na tem mestu urijo in razvijajo sposobnosti javnega nastopanja ter uporabljajo jezik kot sredstvo in ne zgolj kot cilj.

Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje

Prav tako kot se postopoma razvijajo govorne sposobnosti, se skozi učbenik razvijajo tudi veščine pisnega sporočanja. Na tej stopnji se osredotočimo v že bolj samostojne pisne izdelke. V samostojno pisanje usmerjene naloge »Writing« se pojavijo proti koncu vsakega tematskega sklopa.

Razvijanje bolj zahtevnih pisnih izdelkov pa kot novost v *Project 3 third edition* v primerjavi s stopnjo 2 in 1 podpora nudijo naloge zbrane pod *Develop your writing*. Te naloge usmerjajo učence, da začnejo uporabljati daljše, bolj zapletene povedi, ki jih potem umeščajo v končni izdelek, ki pa je pisni sestavek. V tem delu se učenci naučijo uporabe veznikov (*so, because, but, however*) in temu pripadajočih pravopisnih pravil (vejica), osredotočijo se na uporabo osebnih in svojilnih zaimkov v besedilu, ki zmanjšujejo ponavljanje in izboljšajo slog pisanja, ter pojasnjevanja pomenov. Nadalje pa se učenci v tem delu usmerijo na oblikovanje dobrega pisnega sestavka, zato se urijo v smiselnem delanju odstavkov, vsebinski organizaciji besedila, pri čemer je končni izdelek nova zgodba, pisana iz drugačne perspektive.

Glede na stopnjo in jezikovne sposobnosti učencev je pristop razvoja orodij za dobro pisno sporočanje smiseln in ustrezen.

Jezikovne strukture

Znotraj učbenika najdemo jezikovne strukture pod naslovom »Grammar«. Kot že pretekli učbeniški kompleti Project, je tudi četrta izdaja izredno sistematična, pregledna in jasna pri uvajanju novih jezikovnih struktur ter postopnem urjenju le-teh. Vizualno so jezikovni poudarki označeni z zeleno barvo, pravila so izpostavljena v okvirčkih in naloge, ki se nanašajo na urjenje jezikovne pravilnosti, so jasno vidne. Vaje se postopno stopnjuje po zahtevnosti in obsežnosti. Prav tako se naloge med seboj nadgrajujejo ter povezujejo že poznane in obravnavane strukture, ki bi jih učenci morali znati uporabiti.

Jezikovne strukture skozi učbenik napredujejo dovolj hitro, da lahko učenci hitro razvijajo jezik, pa vendar dovolj počasi, da se ne izgubijo v poplavi informacij, ki bi učni proces zaustavile. Glede na zahtevnost učne situacije in potrebe po utrjevanju, komplet *Project Third edition* ponuja še dodatne materiale in aktivnosti, ki podpirajo obravnavane jezikovne strukture.

Slovnične strukture, ki so v ospredju v učbeniku *Project 3 Third edition* so: kratka ponovitev glagolskega časa *Present Simple* v primerjavi s *Present Continuous*, ponovitev preteklika *Past Simple*, kjer je v ospredju tvorba vprašanj. V enoti *The future* se učenci seznanijo še z drugim prihodnjikom in sicer *Will-future* ter se lotijo primerjave le-tega z že znanim prihodnjikom *Going to future*. Pripovedovanje v preteklosti se nadgradi z vpeljavo še drugega preteklika *Present Continuous*, ki ga učenci prav tako v strukturi in rabi primerjajo z enostavnim preteklikom. Opisi mest, držav in poti vpeljejo tudi povzetek in nadgradnjo določnih in nedoločnih členov (*the, a/an, zero*). Enota *Experiences* logično predstavi sedanjik, ki ga

učenci v slovenskem jeziku ne poznajo *Present Perfect*. S tem se tudi zaključí uvajanje novih glagolskih časov v učbeniškem kompletu *Project*, se pa začena poglobljati druge jezikovne strukture. Ena izmed njih že tako v naslednji enoti, ko se učenci srečajo bolj kompleksno z naklonskimi glagoli *must*, *should* in *don't have to*.

Preglednost, postopnosti in jasnost pri usvajanju slovničnih struktur je še vedno odlika tega učbeniškega kompleta.

Besedišče

V sklopu usvajanja novega besedišča učbenik *Project 3* nadgrajuje, kar je bilo usvojenega že na predhodni stopnji. Vsak tematski sklop je zastavljen tako, da ponovi že poznano besedišče in ga nadgradi z določenimi bolj specifičnimi besedami oz. besedami, ki nekako smiselno dopolnjujejo že usvojeno.

Učbenik *Project 3* na tej stopnji uvede nov sklop besedišča, in sicer t.i. *Everyday English*, kjer se pojavijo izrazi pogovornega jezika angleško-govorečih dežel, ki so uporabne in smiselne tudi glede na starostno stopnjo učencev. Znotraj razdelka *Everyday English* tako najdemo uporabne fraze za pogovor v razredu, učenci se opremijo s frazami za povabila in izražanje strinjanj ter nestrinjanj, znajo nekemu ponuditi pomoč, izraziti svoje namene, se odzvati v različnih situacijah, se dogovarjati za prihodnje skupne dejavnosti ter znati zavrniti predloge. Poleg tega pa lahko učenci svoje znanje poglobijo še znotraj vsakega tematskega sklopa. *My life* ponuja življenjska obdobja in poimenovanja širših članov družine, *The future* predstavi besedišče vezano na veselje, *Times and places* ponuja naravne katastrofe, ustaljene fraze in besedišče povezano s hišo, hišnimi prostori ter predmeti v njej. V tematskem sklopu *Cities* učenci ponovijo in nadgradijo dele mest in značilne zgradbe ter prostore v mestih, itd.

Besedišče, ki je v enotah predstavljeno, je zmeraj uporabljeno tudi skozi urjenje pisnega sporočanja, govornih spretnosti, slušnega razumevanja ali branja.

Vsebine

Vsebine, ki jih predstavi učbenik *Project 3 third edition*, se skladajo z UN. Učenci se ukvarjajo z aspekti svojega življenja ter tokrat pogledajo tudi širše. Razmišljajo o lastni prihodnosti, kakor tudi predvidevajo, kakšen bo svet čez nekaj let. Razmišljajo o naravi, naravnih nesrečah ter odgovornosti ljudi do ohranjanja narave. Raziskujejo značilnosti velikih mest ter govorijo o svojih življenjskih izkušnjah.

S pomočjo kulturnih vsebin učenci širijo svoja obzorja izven njihovih kulturnih meja. Znotraj teh vsebin pa so vedno pozvani, da iščemo primerjave med angleško-govorečim svetom ter Slovenijo. S tem krepijo zavedanje o podobnostih in razlikah med kulturami in krepijo spoštovanje ter strpnost.

Učbenik *Project 3 Third edition* ponuja dodatke, ki so vezani zgolj na Slovenijo. Prva vsebina se veže na tradicionalno slovensko hrano (*Slovenia on a plate*). Učenci so aktivni pri igranju dialoga, kjer naročajo izključno tipično slovensko hrano, ki je predstavljena na jedilnem listu. Poznavanje angleških imen slovenskih tipičnih jedi je vsekakor dobrodošlo, če želimo, da bodo učenci nekoč svojo kulturo delili še s kom.

V naslednji temi *The most interesting animals in Slovenia*, kjer so predstavljene posebne vrste avtohtonih slovenskih živali (kraški ovčar, kranjska čebela, itd.).

Tretji del ponuja *The best in Slovenia* skozi oči turista, kjer pa se sprehodimo po bolj znanih postojankah v Sloveniji, ki pa se tokrat ne osredotočijo zgolj na naravne znamenitosti, ampak tudi na hrano, živali, dogodke in stavbe. Aktivnosti lepo zajamejo tudi vajo jezikovnih struktur med tem, ko se učenci ukvarjajo z njim poznanimi vsebinami.

Zadnja t.i. nacionalna vsebina z naslovom *Famous Slovenians from the past*, ki so bili upodobljeni na slovenskem denarju ponuja zgodovino ter splošno razgledanost, torej znanja, ki ga mladini vsekakor primanjkuje. Vsebinska je odlično zbrana, prav tako pa so smiselne tudi naloge, ki se na vsebino navezujejo.

Takšne vsebine ponujajo raznovrstne možnosti za nadgradnjo dela in aktivnosti v razredu in vsekakor prispevajo k temu, da ima učenje tujega jezika smisel tudi, če cilji učencev niso življenje v tujini.

DELOVNI ZVEZEK

Delovni zvezek *Project 3 Third edition* sledi nalogam in učni snovi v učbeniku in s tem podpira jezik in veščine, ki so zahtevane skozi učbenik. Naloge so jasne in enostavne ter se ne razlikujejo bistveno od tistih v učbeniku, kar daje učencu varno območje za samostojno utrjevanje snovi. Vsaki temi pripada sklop nalog, ki sledi razvijanju veščin iz učbenika.

Prednosti delovnega zvezka se najdejo predvsem v »*Progress check*« zaključnem delu vsakega tematskega sklopa, ki je zasnovan tako, da omogoča samovrednotenje učenca in s tem refleksijo lastnega znanja. Prav tako ponuja delovni zvezek na koncu utrjevanje vsega, kar je bilo v učbeniku predelano, še posebej dobrodošle so vaje pod naslovom »*Extra*«, ki zelo sistematično ponujajo dodatno gradivo za utrjevanje snovi. Te strani so primerne tudi za učence, ki hitreje zaključujejo naloge v času pouka in se lahko z njimi smiselno zaposlijo. »*Extra*« del se osredotoča tako na jezikovne strukture (kjer ponuja naloga za prav vse obravnavane), kot tudi na bralno razumevanje in pisno sporočanje.

Delovni zvezek prav tako ponuja kratek in jasen povzetek vseh obravnavanih jezikovnih struktur, ki je še posebej dobrodošel za domačo delo učencev in nudi možnost hitrega pojasnjevanja struktur.

Slovarček besed je za nekatere učence nepogrešljiv del učbeniškega kompleta, saj lahko preverijo svoje znanje, kot tudi nadoknadijo zamujeno. Dobrodošla je tudi zbirka nepravilnih glagolov ter fonetičnih simbolov.

PRIROČNIK ZA UČITELJE

Priročnik za učitelje je na tem mestu vsekakor nujno predstaviti, saj je njegova struktura zelo uporabna in smiselna. Že sama oblika priročnika, ki je sestavljen iz učbenika na eni strani in dnevnih priprav na drugi strani, je bolj redek primer v svetu učbenikov. Taka struktura daje namreč učitelju možnost, da ima zapiske in snov na enem mestu. Prav tako so pri vsaki temi

predstavljena vsa dodatna gradiva, ki jih v okviru teme lahko najdemo v delovnem zvezku ali pa v priročniku. Priročnik nudi nasvete za poučevanje, predlaga vsebino domačih nalog, vsebuje dodatne komunikativne naloge, ki jih je legalno kopirati, zbrane ima rešitve delovnega zvezka ter vsebuje CD z dodatnimi nalogami za preverjanje znanja.

Z učbeniškim kompletom *Project 3 Third Edition* lahko učenec nadgrajuje in širi pridobljeno znanje angleščine s pomočjo jasne strukture, postopnosti napredka, raznolikosti vsebin ter urjenja vseh ključnih veščin, zato ga priporočam kot učbenik za angleščino kot prvi tuji jezik v 7. razredu devetletne osnovne šole.